

ПРИЛОЖЕНИЯ

КЪМ

Програма за управление на отпадъците на община Ценово за периода 2021-2028 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблици	3
Списък на фигури.....	3
Приложение № 1 Отпадъци, които са извън обхвата на ОПУО Ценово	4
Приложение № 2 Анализи на състоянието на управлението на отпадъците	5
1.1. Анализ на състоянието относно отпадъците.....	5
1.2. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините	16
1.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво.....	18
1.4. Анализ на дейността на регионалното сдружение за управление на отпадъците.....	21
1.5. Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове.....	24
1.6. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване	27
1.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“	28
1.8. Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците.....	31
1.9. Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците.....	38
1.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им.....	40
1.11. Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците	41
Приложение № 3 Прогнози	43

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИ

Таблица 1.	Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци в община Ценово за периода 2014-2020 г.	6
Таблица 2.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.	10
Таблица 3.	Служители, които са свързани с управление на отпадъците в община Ценово	26
Таблица 4.	Транспортни средства за събиране на битовите отпадъци	35
Таблица 5.	Налични съдове за събиране на битови отпадъци на територията на община Ценово.....	36
Таблица 6.	Регистрирани площадки за събиране, третиране и транспортиране.....	36
Таблица 7.	Приходи от такса – битови отпадъци по групи потребители за периода 2014-2020 г.....	41
Таблица 8.	Разходи за управление на отпадъци за периода 2014-2020 г.	41
Таблица 9.	Прогнози на НСИ за област Русе (при хипотеза за конвергентност).....	43
Таблица 10.	Демографска прогноза за населението в община Ценово (при хипотеза за конвергентност)	43
Таблица 11.	Прогноза за нормата на натрупване на община Ценово за периода 2022-2028 г., кг/ж/година	45
Таблица 12.	Прогнозно количество битови отпадъци за община Ценово	45
Таблица 13.	Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Ценово (тон).....	46

СПИСЪК НА ФИГУРИ

Фигура 1.	Количествата на общо образуваните смесени битови отпадъци за периода 2014-2020 г.	7
Фигура 2.	Регионално депо за неопасни отпадъци.....	9
Фигура 3.	Средногодишно население в община Ценово с прогноза до 2030 г.	44

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 ОТПАДЪЦИ, КОИТО СА ИЗВЪН ОБХВАТА НА
ОПУО ЦЕНОВО**

1. Радиоактивни отпадъци;
2. Отпадъчни газове, изпускани в атмосферния въздух;
3. Земя (in situ), включително неизкопана замърсена почва и трайно свързани със земята сгради;
4. Незамърсена почва и други материали в естествено състояние, изкопани по време на строителни дейности, когато е сигурно, че материалът ще бъде използван за целите на строителството в естественото си състояние на площадката, от която е изкопан;
5. Излезли от употреба експлозиви;
6. Фекална материя, различна от класифицираната в т. 8, слама и други естествени неопасни материали от селското или горското стопанство, използвани в земеделието и лесовъдството, или за производството на енергия от такава биомаса чрез процеси или методи, които не увреждат околната среда и не застрашават човешкото здраве;
7. Отпадъчни води;
8. Странични животински продукти, включително преработени продукти, по Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г., за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) (ОВ, L 300/1 от 14 ноември 2009 г.), наричан по-нататък Регламент (ЕО) № 1069/2009, с изключение на предназначения за изгаряне, депониране или използване в съоръжение за биогаз или компост;
9. Трупове на умрели, но не заклани животни, включително такива, които са убити, за да се прекрати разпространението на епизоотични болести, и които се обезвреждат в съответствие с Регламент (ЕО) № 1069/2009;
10. Отпадъци, получени от проучването, добива, преработването и съхраняването на минерални суровини и при експлоатация на кариери по Закона за подземните богатства и класифицирани като „минни отпадъци“;
11. Седименти, преместени в повърхностни води с цел управление на водите и водните обекти или предотвратяване на наводнения, или намаляване на последствията от наводнения и засушаване, или рекултивация на земи, ако е доказано, че това не противоречи на други закони и седиментите нямат опасни свойства.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА
УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ**

1.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящият раздел съдържа анализ на потоците отпадъци, образувани на територията на община Ценово. В анализа са включени следните видове отпадъци:

- Битови отпадъци. В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на биоразградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло;
- Производствени неопасни отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;
- Специфични потоци отпадъци, които включват:
 - Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми);
 - Утайки от ПСОВ;
 - Медицински и биологични отпадъци.

За всеки от посочените видове отпадъци са формулирани въпроси, на които анализът се стреми да отговори, представени в съответната част на раздела.

Битови отпадъци

Анализът на състоянието и прогнозата за количествата и източниците на битовите отпадъци, образувани на територията на община Ценово, включва следните нива на управление на отпадъците – община Ценово и РСУО за регион Борово (Бяла, област Русе). Разгледани са количествата на битовите отпадъци – образувани, събрани, повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени.

На базата на тези анализи се дават отговори на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните битови отпадъци в община Ценово за разглеждания период?
- Каква е тенденцията спрямо предходните години относно общия поток отпадъци? Увеличава ли се или намалява делът на битовите отпадъци в количеството на общо образуваните в България отпадъци и в потока отпадъци, към които принадлежи?
- Какви са количества на повторно използваните, рециклираните, оползотворените и обезвредените битови отпадъци? В каква степен основно прилаганият в регион Бяла метод за обезвреждане на битови отпадъци съответства на йерархията за управление на отпадъците?
- Какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци?
- Какви количества битови отпадъци са образувани от домакинствата?

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Къде е община Ценово в сравнение с другите общини в България по отношение на образуване и третиране на битовите отпадъци?
- Какъв е съставът на образуваните/събраните/депонирани битови отпадъци в страната и какви са тенденциите през годините?

Определение за битови отпадъци

Съгласно Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците битови отпадъци са: „а) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели; б) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства; Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване.“

Генерирани количества, третиране и основни източници

Основни тенденции в образуването на битови отпадъци

Количеството на генерираните отпадъци може да се разглежда като показател за това, колко ефективно е обществото, специално по отношение на използването на природните ресурси, и за избора на най-подходящи методи за третиране на отпадъците.

За периода 2008-2018 г. общото количество на образуваните битови отпадъци на територията на страната намалява с около 36%, а количеството на директно депонираните отпадъци – с около 75%.

Количеството на образуваните смесени битови отпадъци на територията на община Ценово за разглеждания период 2014-2020 г. е непостоянно. Най-голямо количество отпадъци е генерирано през 2014 г. – 1 211,63 т., а най-малко през 2018 г. – 522 т. През 2020 г. генерираните отпадъци са 938,04 т. Наблюдава се същата тенденция и при количествата депонирани битови отпадъци.

Таблица 1. Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци в община Ценово за периода 2014-2020 г.

Година	Смесен битов отпадък (тон)
2014	1 211,63
2015	733,81
2016	694,77
2017	714,60
2018	522,00
2019	733,80
2020	938,04

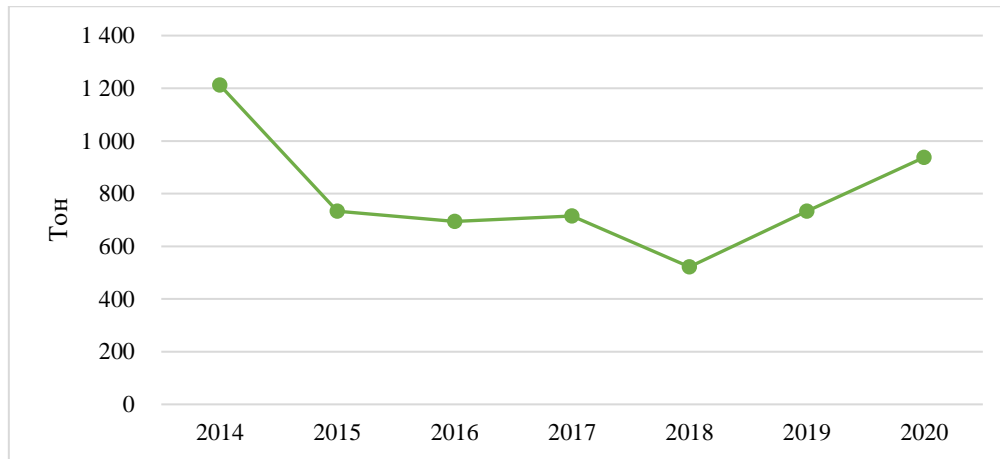
Източник: Община Ценово

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Данните за количествата на общо образуваните битови отпадъци за периода 2014-2020 г. по данни на община Ценово са представени на следващата фигура.

Фигура 1. Количествата на общо образуваните смесени битови отпадъци за периода 2014-2020 г.

Източник: Община Ценово

В периода на анализ образуваните в България количества битови отпадъци следват обща тенденция на намаление, която е прекъсната през 2014 и 2017 г. Въпреки непостоянните стойности на количествата битови отпадъци в община Ценово, може да се каже, че след 2014 г. има намаляване на отпадъците. През 2020 г. намалението на отпадъци е с 22,6%, спрямо 2014 г.

Относителният дял на битовите отпадъци в общото количество образувани неопасни (вкл. минерални) отпадъци от икономически дейности в страната остава около 2-4% за периода на анализ. Делът на битовите отпадъци в общото количество на образуваните отпадъци за периода 2014-2020 г. за територията на община Ценово е с непостоянни стойности.

Население и населени места с организирано събиране на битовите отпадъци

Цялото население е обхванато от системите за организирано сметосъбиране и транспортиране на битови отпадъци.

За период от 20 години (1999-2018 г.) делът на населението, обхванато от системите за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци, нараства от 77,6% през 1999 г. до 99,8% през 2018 г. Това нарастване се обяснява основно с факта, че са създадени и са започнали да функционират нови системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване в по-малките, изцяло селски общини, както и обхващане с услугата на нови населени места в голяма част от общините, които в началото на разглеждания период не са имали пълно покритие на населените места и населението. Данните на НСИ показват увеличаване на броя на обслужваните населени места от 1 139 през 1999 г. на 4 698 през 2018 г., като най-силно нарастване е отчетено в периода 2004-2010 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

На територията на община Ценово функционира система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци. Системата обхваща всички населени места, включени към община Ценово.

Норма на натрупване на отпадъците

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. През десетгодишния период 2008-2018 г. по данни на НСИ образуваните битови отпадъци на човек от населението в България намаляват значително от 590 до 407 кг/жител/година.

За територията на община Ценово не се наблюдава определена тенденция на образувани битови отпадъци на човек от населението – за 2018 г. достига 106 кг/жител/година, което е значително под средното за страната (407 кг/жител/година). В сравнителен план община Ценово е много под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население 3 000-25 000 жители – 346 кг/жител/година.

Повторно използване, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на битовите отпадъци

Въпреки че в България е констатирана положителна тенденция относно образуваните битови отпадъци на жител, страната ни все още е с много високи нива на депонираните битови отпадъци спрямо останалите страни-членки на ЕС.

В България количеството на депонирани отпадъци намалява с по-бързи темпове от средното за ЕС в периода 2008-2018 г., но в нашата страна се депонират почти два пъти повече битови отпадъци на жител от средноевропейското ниво.

Положителна е тенденцията обаче, че количеството на директно депонираните битови отпадъци за периода 1999-2018 г. намалява с близо 74%. Най-ниското ниво на показателя е достигнато през 2018 г., а най-високото – през 2009 г. Общото количество на депонираните битови отпадъци също намалява, като за периода 2009-2018 г. намалението е почти 50%.

Намаленията на количествата на общо депонираните и на директно депонираните битови отпадъци могат да се обяснят най-вече с въвеждането в експлоатация на нови инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и сепариращи инсталации за смесени битови отпадъци.

През 2013 г. е учредено Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Борово (Бяла, област Русе), включени в него са общините: Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака.

През април 2019 г. е въведено в експлоатация „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака“, включващо следните изградени инсталации:

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Клетка за депониране с площ 16,06 дка с капацитет, съгласно КР № 499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч.
- Инсталация за сепариране на отпадъци с проектен капацитет 4 т./час за работа 5 дена седмично в една смяна на непълно работно време и годишен капацитет 6 800 т./год.
- Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци) с проектен капацитет 3000 т./год. или 12,5 т./24 ч.

Община Бяла е оператор и притежател на комплексното разрешително за инсталация „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака“ – гр. Бяла, местност „Трапито“.

Фигура 2. Регионално депо за неопасни отпадъци

Източник: Годишен доклад по околна среда за изпълнение на дейностите през 2020 г., за които е предоставено комплексно разрешително №499-Н0 / 2014 г.

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от което е изградена първа клетка, инсталация за механично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и инсталация за третиране на биологично разградими сепарирани отпадъци и разделно събрани зелени такива, пречиствателна станция за отпадъчни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради.

Източници на образуваните битови отпадъци

Основен източник на битовите отпадъци на територията на община Ценово са домакинствата.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Морфологичен състав на битовите отпадъци

Таблица 2. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и отделно събрани – средно за общината за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год		т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	6,06%	43,3	0	43,3	6,06%
	Хартия и картон	4,36%	31,18	0	31,18	4,36%
	Пластмаса	8,04%	57,44	0	57,44	8,04%
	Текстил	5,26%	37,6	0	37,6	5,26%
	Гума	1,09%	7,78	0	7,78	1,09%
	Кожа	1,67%	11,92	0	11,92	1,67%
	Градински	9,49%	67,85	0	67,85	9,49%
	Дървесни	0,59%	4,2	0	4,2	0,59%
Неорганични	Стъкло	1,74%	12,45	0	12,45	1,74%
	Метали	2,20%	15,73	0	15,73	2,20%
	Инертни - едри	1,39%	9,9	0	9,9	1,39%
Опасни	Опасни	1,36%	9,75	0	9,75	1,36%
Други	Други - неопределими	5,32%	37,99	0	37,99	5,32%
Ситна фракция	Ситна фракция < 4 см	51,43%	367,5	0	367,5	51,43%
Общо:		100%	714,6	0	714,6	100%

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

Преобладаващият отпадък в битовите отпадъци на община Ценово са градинските – 9,49%. Следват рециклируемите отпадъчни материали, като най-значими са пластмаса – 8,04%. На трето място са хранителните отпадъци – 6,06%.

Основни изводи:

- Общото количество на образуваните битови отпадъци намаляват до 2018 г., след което отново са наблюдава покачване на количествата отпадъци;
- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението – намаляване до 107 кг/ж/година през 2018 г., което е значително под средната стойност за страната (407 кг/ж/година);
- Количествата образувани битови отпадъци на човек от населението започва покачване след 2018 г., като към 2020 г. количеството е 198 кг/ж/година;
- В сравнителен план община Ценово е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население 3 000-25000 жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;
- Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци;

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Ценово е 100%.

Производствени отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните производствени отпадъци на територията на община Ценово?
- Кои са основните източници на производствени отпадъци на територията на община Ценово?
- Какви са количествата на третираните по различни методи производствени отпадъци в страната за разглеждания период?
- Каква е ситуацията на територията на община Ценово относно показателя производствени отпадъци на единица БВП?

Определение за производствени отпадъци

Производствени отпадъци са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (§1, т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

На база наличната информация е извършен анализ на съществуващото състояние на производствените отпадъци на територията на община Ценово в следната последователност:

- Образувани производствени отпадъци: от дейността по икономически групи; по групи от Списъка на отпадъците.
- Производствени отпадъци на единица БВП: производствени отпадъци на единица БВП; сравнение между България и други страни от ЕС.

Националният статистически институт и ИАОС са основните източници на информацията, свързана с управление на производствените отпадъци.

Образувани производствени отпадъци

Производствените предприятия на територията на общината са ограничено количество и образуват предимно отпадъци с характер на битови, специфични масово разпространени и рециклируеми отпадъци. Извозването на производствените отпадъци, доколкото има такива, става със собствен превоз на фирмите или чрез сключване на двустранни договори с изпълнителя на договора за сметосъбиране в общината.

Информацията за производствените отпадъци в община Ценово не е налична, тъй като не са представени фирмени програми за управление на отпадъците и годишни отчети. Съгласно ЗУО, всички производствени отпадъци се водят на отчет пред ИАОС, а в предходните години това се извършваше пред РИОСВ, която провежда и контрола по изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Основните производства на територията на община Ценово са: отглеждане на зърнени, клубеноплодни, технически и фуражни култури, дърводобив, строителство, селско и ловно стопанство, хлебни и сладкарски изделия, производство на мебели, магазини и заведения.

За община Ценово липсват данни за образуваните производствени отпадъци.

Отпадъци на единица БВП

През 2016 г. в България се отчита втората най-голяма стойност на количеството генерирани отпадъци на единица БВП (след Естония), която е повече от шест пъти по-голяма от средното за ЕС-27. В периода 2004-2016 г. се наблюдава положителна тенденция и нивата на изследвания индикатор намаляват.

Тенденциите по отношение на производствените отпадъци средно за България до средата на разглеждания период стойностите на показателите намаляват както средно за ЕС, така и в България, като в България стойностите на показателя намалява с по-бързи темпове.

Основни изводи

Поради липса на данни за количествата производствени отпадъци, които се генерират на територията на общината не могат да се направят достоверни изводи.

Строителни отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните и оползотворени строителни отпадъци на територията на община Ценово?
- Кои са основните източници на строителни отпадъци на територията на община Ценово?
- Каква е ситуацията в община Ценово относно показателя строителни отпадъци на глава от населението в сравнение със страната.

Определение

Съгласно ЗУО „строителни отпадъци“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква „а“ от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011-2020 г.

Основната стратегическа цел, която е поставена в Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р България

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

за периода 2011-2020 г., е до 2020 г. в България да бъде изградена развита система за управление на отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР), която да осигури не по-малко от 70% икономически целесъобразно рециклиране на отпадъците, образувани в резултат на строителните дейности. По този начин България ще отговори на изискванията, съгласно Рамковата Директива за отпадъците.

Други важни стратегически цели са предотвратяването и намаляването на количеството на образуваните ОСР, като по този начин се намалява необходимостта от изграждането на нови депа и други съоръжения за строителни отпадъци. Предвижда се въвеждане на практики за селективно разрушаване, както и събиране и съхраняване на ОСР на строителната площадка по начин, осигуряващ в максимална степен тяхното последващо икономически и технически целесъобразно рециклиране и оползотворяване. Подчертава се необходимостта от създаване на условия за разширяване на пазара на рециклираните строителни материали, увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципа „замърсителят плаща“ при интегрирано управление на отпадъците.

В Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване са определени конкретни цели за оползотворяване и рециклиране на строителните отпадъци по години. Процентите са изчислени на база на наличните данни и направени в плана прогнози за образуваните строителни отпадъци.

Разработеното и прието национално законодателство по управление на строителните отпадъци осигури солидна основа и се основа изцяло на Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване до 2020 г.

Национални цели за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци

Съгласно ЗУО, който определя поетапно по години целите, за да се достигне крайната цел през 2020 г.:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, в сила от ноември 2012 г., определя някои допълнителни изисквания за управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали в строителството. Съгласно сроковете, определени в ЗУО, в тази наредба се регламентират конкретни цели за оползотворяване на определени видове строителни отпадъци и етапите за тяхното изпълнение, които са представени в Приложението към анализа.

Образувани и оползотворени строителни отпадъци

За територията на община Ценово няма данни за количествата генерирани строителни отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

На територията на Община Ценово няма депа или съоръжения за предварително третиране на строителни отпадъци, които се образуват на територията на Общината. Практиката показва, че в повечето случаи строителните отпадъци се оползотворяват за последващи строителни работи.

Община Ценово е закупила камион за извозване на 6 м³ метални контейнери, които са предназначени за растителни и строителни отпадъци и при заявяване на контейнер за строителни отпадъци, такъв ще се предоставя на заявителите лица срещу такса и в последствие ще се извозва от общината до Регионалното депо в гр. Бяла.

Опасни отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните опасни отпадъци на територията на община Ценово?
- Какви са количествата на образуваните опасни отпадъци на територията на община Ценово по отпадъци от дейността по икономически групи?
- Кои са основните източници на опасни отпадъци на територията на община Ценово?
- Каква е ситуацията на територията на община Ценово относно показателя опасни отпадъци на единица БВП?

На база наличната информация анализът за съществуващото състояние на опасните отпадъци в страната е осъществен в следната последователност:

- Образувани опасни отпадъци: от дейността по икономически групи, по групи от Списъка на отпадъците.
- Опасни отпадъци на единица БВП.

Определение

„Опасни отпадъци“ са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение № 3 на ЗУО (§ 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн. ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

Образувани опасни отпадъци

На територията на Община Ценово не се депонират опасни или болнични отпадъци. На територията на община Ценово има едно предприятие, класифицирано с висок рисков потенциал – „Складова база за пакетирани минерални торове“, с. Долна Студена, с оператор „Бореалис Л.А.Т България“ ЕООД.

Същият има издадено Разрешително за изграждане и експлоатация на предприятие с висок рисков потенциал, издадено от министъра на околната среда и водите с № 179/05.08.2015 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Опасни отпадъци на единица БВП

Предотвратяването на опасните отпадъци е един от основните приоритети в политиката на ЕС в областта на управление на отпадъците. Целта е да се разграничи образуването на отпадъците от икономическия растеж в рамките на ЕС, тъй като нарастващото потребление на материали и ресурси продължава да образува големи количества отпадъци. Показателят опасни отпадъци на единица реален брутен вътрешен продукт, макар и с известни условности, характеризира зависимостта между образуваните отпадъци и икономическата активност през даден период.

През периода 2013-2018 г. показателят за опасни отпадъци на единица БВП в България намалява с близо 21%. В периода след 2013 г. се наблюдава известен ръст на БВП и намаляване на количеството на опасните отпадъци, като положителна тенденция е по-бързият спад на опасните отпадъци.

На територията на община Ценово не се съхраняват негодни за употреба препарати за растителна защита.

Община Ценово има сключен договор с „Трансинс Авторециклиращ консорциум“ АД за събиране, съхраняване и предаване за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба гуми.

Община Ценово има сключен договор с „Трансинс Батери“ ООД за разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори, образувани на територията на община Ценово.

Община Ценово има сключен договор с „Трансинс технорециклираща компания“ АД за разделно събиране и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

Община Ценово има сключен договор с „Национална компания за събиране и оползотворяване на отработени масла“ ООД за сътрудничество за дейностите по събиране и временно съхраняване на отработени масла и предаването им за оползотворяване.

Основни изводи

- Липсват налични данни в община Ценово за количествата опасни отпадъци, които са генерирани за периода;
- В България през последните години има известен ръст на БВП, но намаляват опасните отпадъци.

Специфични потоци отпадъци

През 2020 г. общото количество събрани отпадъци на територията на община Ценово е 938,040 т. Количеството депонирани отпадъци е 609,431 т., а останалите 328,609 т. са рециклирани или компостирани.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА ЦЕНОВО

През 2019 г. количеството на събрани отпадъци е 733,800 т., от тях депонирани са 478,150 т., а останалите 255,650 т. отпадъци са рециклирани или компостирани.

В община Ценово е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно Договор за безвъзмездно предаване между община Бяла и общините на РСУО за регион Борово (Бяла), на община Ценово са предадени общо 226 бр., от които 113 бр. жълти (пластмаса, хартия и метал) и 113 бр. зелени (стъкло). Честотата на събиране на отпадъците за всяко населено място е един път месечно за разделно събраните отпадъци от опаковки.

Община Ценово има сключен договор с „Трансинс Батери“ ООД за разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори, образувани на територията на община Ценово.

Община Ценово има сключен договор с „Трансинс технорециклираща компания“ АД за разделно събиране и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

Община Ценово има сключен договор с „Национална компания за събиране и оползотворяване на отработени масла“ ООД за сътрудничество за дейностите по събиране и временно съхраняване на отработени масла и предаването им за оползотворяване.

Утайки от ПСОВ

Основен отпадък от дейността на всяка пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) са утайките (отпадъци с код 19 08).

Към момента на разработване на програмата на територията на община Ценово няма изградена и работеща пречиствателна станция за отпадъчни води.

1.2. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ/ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл. 22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО?
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл. 67, ал. 4, ЗМДТ);

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците?

Информационно осигуряване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са проучени местните нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците.

Анализ на общинската нормативна рамка

Правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците са регулирани в следните общински наредби:

- Наредба №21 за управление на отпадъците на територията на община Ценово, приета с Решение №348 по Протокол №54/26.09.2018 г.

Урежда екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, както и формите на контрол върху тези дейности.

Други наредби, имащи пряко отношение към проблемите на околната среда, са:

- Наредба №3 за определянето и администрирането на местните такси и цените на услуги, предоставяни от община Ценово, приета с Решение №30 по протокол №7/31.01.2008 г., посл. изм. и доп с Решение №80 по протокол №11/24.06.2020 г.
- Наредба № 1 за поддържане и осигуряване на обществения ред, безопасността на движението, опазване на общественото и личното имущество и чистотата на територията на община Ценово, приета с Решение №246 по протокол №43/24.06.2009 г., посл. изм. и доп. с Решение №90 по протокол №12/29.07.2020 г. С наредбата се уреждат обществените отношения, свързани с осигуряването и опазването на обществения ред, опазването на публичната и частна собственост, създаване на условия за спокойствие, труд и отдих на гражданите и поддържане на естетичен вид, природосъобразна екологична среда и чистота на населените места, опазване на здравето на хората, както и здравето на животните и хуманното отношение към тях на територията на общината.

Основни изводи

- Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците е хармонизирано с европейското законодателство, прието до 2017 г.
- Националната правна рамка е построена в цялост и като логична конструкция и архитектура, която може да бъде допълвана и променяна съобразно новото европейско законодателство. Приети са законодателни изменения и допълнения в ЗУО за въвеждане в националното законодателство на последните изменения в: Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци.

- Има действаща Наредба за управление на отпадъците на територията на община Ценово, приета с Решение №348 по Протокол №54/26.09.2018 г. Действащите нормативни актове на територията на община Ценово са съобразени с последните промени в Закона за управление на отпадъците и ЗМДТ.
- Сключените договори за изпълнение на задълженията на кмета на общината по чл. 19 от ЗУО са актуални.

1.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Анализът на приетото национално законодателството по управление на отпадъците в НПУО 2021-2018 г. показва, че са въведени всички европейски норми, приети на ниво ЕС до 2018 г. В законодателството са регламентирани специфични национални инструменти, които да подпомогнат процеса на прилагане на ключовите изисквания на европейското законодателство:

- за съобразяване с йерархията на управление на отпадъците;
- за третиране на отпадъците в съоръжения и инсталации, отговарящи на европейските технически изисквания за опазване на околната среда;
- за постигане на целите за рециклиране, подготовка за повторна употреба и оползотворяване на определени потоци отпадъци;
- за намаляване на вредното въздействие на отпадъците, особено опасните отпадъци, върху околната среда.

По-конкретно националните инструменти с най-ефективно въздействие за постигане на ключовите количествени цели и изисквания за екологосъобразно управление на отпадъците на местно ниво, регламентирани в ЗУО и подзаконовите нормативни актове, са:

- Отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци, които се заплащат за всеки тон депонирани отпадъци и натрупаните суми, от които общините могат да ползват за развитие на модерни системи за управление на общинските отпадъци;
- Отчисленията за закриване на депата за отпадъци, въведени с цел собствениците на съоръжения за депониране на отпадъци да акумулират средства за тяхното екологосъобразно третиране след запълването им, в т.ч. за битови отпадъци;
- Схемите за „разширена отговорност на производителя“, прилагани за шест специфични потока масово разпространени отпадъци, включително разрешителните издавани на организациите за оползотворяване на тези потоци отпадъци, програмите, които трябва да разработват и одитите за изпълнението им, както и разрешителните, които се издават за дейността им от МОСВ и контрола за спазване на условията в тях;

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Подпомагане финансирането на проекти на общините за съоръжения, инсталации и дейности за подобряване управлението на отпадъците от: държавния бюджет; националния екологичен фонд ПУДООС; националните (оперативни) програми, съфинансирани от ЕСИФ и държавния бюджет; Националния доверителен екофонд;
- Плановите и извънредните инспекции от общинските органи за спазване на изискванията на ЗУО и наредбите към него, съответно - на общинските наредби за отпадъците и глобите и санкциите, налагани от контролните органи при неспазване на законодателството.

В резултат на приетото законодателство в сектор „Отпадъци“ и на прилагането на национални инструменти ефективно въздействие за постигане на ключовите количествени цели и изисквания за екологосъобразно управление на отпадъците за десетгодишния период 2008-2019 г., се постигнаха добри резултати и значими успехи в разглежданата област и на местно ниво.

През април 2019 г. е въведено в експлоатация „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака“, на което са изградени следните съоръжения за обезвреждане и оползотворяване на отпадъците:

- Клетка за депониране с площ от 16,06 дка с капацитет, съгласно КР №499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч.;
- Инсталация за сепариране на отпадъци с проектен капацитет 4 т./час за работа 5 дена седмично в една смяна на непълно работно време и годишен капацитет 6 800 т./год.
- Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци) с проектен капацитет 3000 т./год. или 12,5 т./24 ч.

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от което първоначално е изградена първа клетка, инсталация за механично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и инсталация за третиране на биологично разградимите сепарирани отпадъци и разделно събраните зелени такива, пречиствателна станция за отпадъчни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради. Към изградените инсталации и съоръжения със спомагателна функция е следната моторизирана техника: мини челен товарач, два броя челни товарачи, компактор, товарен автомобил, обръщач на компостни купове, шредер и сито.

Преди да навлязат в зоната на инсталацията за сепариране и депото за неопасни отпадъци, камионите преминават през контролно-пропускателен пункт и електронна везна. На излизане от депото, камионите преминават задължително през съоръжение за измиване на гуми. Факелът за биогаз, отделян от клетките на депото е предвиден да бъде на разстояние по-голямо от 50 м. от всички сгради, в съответствие с нормативните изисквания.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Смесено събраните битови отпадъци се транспортират до площадката на Регионалната система за управление на отпадъците със сметосъбираща техника. Същите преминават през електрона везна за отчитане на входящото количество отпадъци, където се извършва и визуалната им проверка, след което сметосъбиращата техника ги транспортира до зоната за приемане в инсталацията за механично сепариране, инсталацията за компостиране на зелени отпадъци или към клетка 1 на депото. В инсталацията за механично сепариране се осъществява отделяне на рециклируемите и органичните отпадъци от потока смесени отпадъци: стъкло, смесена хартия, фолио, PE/PP, PET, черни метали, цветни метали, RDF и органични фракции, подлежащи на компостиране. На изхода от инсталацията за механично сепариране рециклируемите материали се балират, след което се насочват за съхраняване в склад до тяхната реализация, биоразградимите отпадъци се насочват към зоната за компостиране, а остатъците, които не могат да бъдат използвани за рециклиране или оползотворяване се насочват към клетка 1 на депото за депониране.

Технологията на депониране включва: разтоварване, разстилане с уплътняване и запръстяване.

Експлоатацията започва от клетка 1. Депонирането започва от най ниската точка на клетката, като в началото компактора прибутва отпадъците от края на площадката към най-ниската точка на клетката, като оформя път от тях. Това се прави, за да не стъпва компактора върху дренажните тръби. След разтоварване на отпадъците се пристъпва към разстилането и уплътняването им до достигане на проектна плътност на пластове от 20- 30 см. Тези процеси се извършват върху определен работен участък за деня. С разриването и пробутването на отпадъците за деня се оформя пресечена пирамида с височина 2 м. и странични откоси с наклон 1:2,5. След завършването на даден хоризонт до проектната кота се насипва междинен изолационен слой от пръст или стабилизирана органична фракция от механично-биологично третиране с дебелина 15 см., които се компактират.

Предназначението на този слой е да спре разнасянето във въздуха на по-леки частици, да предотврати възникване и разпространение на пожари, както и среда, подходяща за развитие на насекоми и гризачи. По този начин се оформят хоризонтите депонирани и уплътнени твърди битови отпадъци с височина 1 м.

По проект е заложено изграждането на 6 вертикални кладенци за събиране на образуваното количество биогаз, като разстоянието между тях ще бъде най-малко 50 м. Сондажите ще бъдат с диаметър не по-малък от 80 см. През отчетния период не е започнало тяхното изграждане.

В разглеждания период се наблюдават следните тенденции:

- Количествата на директно депонираните битови отпадъци за периода се увеличават;
- Депонираните битови отпадъци на жител се увеличават;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- За текущия програмен период 2021-2028 г. се очаква нарастване на количествата на рециклираните строителни отпадъци на територията на общината.

Необходимо е усилията в периода 2021-2028 г. да се насочат към:

- Подобряване ефективността на системите за събиране на смесените битови отпадъци и въвеждането на системи за заплащане на такса за битови отпадъци на принципа на количеството изхвърлени отпадъци;
- Разширяване на системата за разделно събиране на отпадъците;
- Изграждане на депо за битови отпадъци, допълнителна клетка и довеждаща инфраструктура;
- Изграждане на инсталации за третиране на биоразградими отпадъци;
- Разделното събиране на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности от домакинствата; от едрогабаритни отпадъци от домакинствата; опасни отпадъци от бита.

1.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа е участието на общината в РСУО за регион Борово (Бяла, област Русе). Анализът отговаря на следните въпроси:

- Участва ли активно общината в работата на РСУО;
- Взети ли са важни за общината решения за управление на отпадъците от РСУО;
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на РСУО в интерес на общината.

Информационно осигуряване на анализа

За извършване на конкретния анализ са използвани следните информационни източници, в т.ч.:

- Данните от анализите от НПУО 2021-2028 г.;
- Решения, одобрени от РСУО за регион Борово (Бяла, област Русе).

Анализ на дейността на РСУО за регион Борово (Бяла, област Русе)

Община Ценово е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, обл. Русе), в което се включват **общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака**. Сдружението е учредено през 2013 г. Седалището на Сдружението е в общинска администрация Бяла, обл. Русе.

По-важни решения, които са гласувани и приети в община Ценово за разглеждания период, са:

- През 2015 година:
 - С цел обхващане на всички населени места на община Ценово в системата на организирано сметосъбиране са закупени: метални поцинковани кофи с обем 110 л. (200 бр.) и метални контейнери с обем 1 100 л. (18 бр.);

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Събирането и транспортирането на отпадъците се извършва от общината със сметосъбиращ автомобил (1 бр.), собственост на община Ценово;
- Извършва се: метене, оборка, извозване на отпадъците до общинското депо – гр. Бяла.
- През 2016 година:
 - Закупени са съдове за събиране на отпадъци: метални поцинковани кофи с обем 110 л. – 200 бр.; метални контейнери с обем 1 100 л. – 25 бр.;
 - Общините, които са част от сдружението, кандидатстват за реализирането на проект „Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в региона Борово“.
- През 2017 година:
 - Целогодишно се почистват улиците и тротоарите за обществено ползване;
 - Събраните отпадъци на територията на община Ценово се извозват и депонират на Общинско депо – гр. Бяла;
 - Закупени са съдове за отпадъци: метални поцинковани кофи с обем 110 л. – 250 бр.; метални контейнери с обем 1 100 л. – 25 бр.;
 - Събирането и транспортирането на отпадъци се извършва от общината с 1 сметосъбиращ автомобил;
 - Сключен е договор с „Трансинс Авторециклиращ консорциум“ АД за събиране, съхраняване и предаването за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба гуми;
 - Сключен е договор с „Трансинс Батери“ ООД за разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори, образувани на територията на община Ценово;
 - Сключен е договор с „Трансинс технорециклираща компания“ АД за разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
 - Сключен е договор с „Национална компания за събиране и оползотворяване на отработени масла“ ООД за сътрудничество за дейностите по събиране и временно съхраняване на отработените масла и предаването им за оползотворяване;
 - Извършва се поддържане на зелените площи в общината: метене, оборка, извозване на отпадъците до общинското депо - гр. Бяла, както и др. дейности.
- През 2018 година:
 - Целогодишно се почистват улиците и тротоарите за обществено ползване;
 - Битовите отпадъци са транспортирани и депонирани на Регионално депо Русе;
 - Закупени са метални поцинковани кофи с обем 110 л. – 100 бр.;

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Събирането и транспортирането на отпадъци се извършва от общината с 2 специализирани сметосъбиращи автомобили. Единият е собственост на общината, а вторият е нает;
- Продължава действието на сключените договори за разделно събиране на масово разпространени отпадъци:
 - „Трансинс Авторециклиращ консорциум“ АД за събиране, съхраняване и предаване на последващо оползотворяване и/ или обезвреждане на излезли от употреба гуми;
 - „Трансинс Батери“ ООД за разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/ или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори, образувани на територията на община Ценово;
 - „Трансинс технорециклираща компания“ АД за разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/ или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
 - „Национална компания за събиране и оползотворяване на отработени масла“ ООД за сътрудничество за дейностите по събиране и временно съхраняване на отработени масла и предаването им за оползотворяване;
- Продължава работата по доизграждане на Регионална система за управление на отпадъците;
- Извършва се метене, оборка, извозване на отпадъците до Регионалното депо за регион Русе, както и други дейности.
- През 2019 година:
 - Целогодишно се почистват улиците и тротоарите за обществено ползване;
 - Събирането и транспортирането на отпадъци се извършва от общината с 2 специализирани сметосъбиращи автомобили. Единият е собственост на общината, а вторият е нает;
 - От януари 2019 г. до април 2019 г. включително събраните отпадъци на територията на община Ценово се извозват и депонират на Регионално депо за регион Русе;
 - През април 2019 г. е въведено в експлоатация Регионално депо за регион Борово (Бяла, обл. Русе), което обслужва общините: Бяла, Борово, Две могили, Опака, Полски Тръмбеш и Ценово);
 - Въведена е и система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На територията на общината са разположени 113 жълти и 113 зелени контейнера за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
 - На община Ценово е предаден 1 брой автомобил за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
 - Закупени са съдове за събиране на отпадъци: метални поцинковани кофи с обем 110 л. – 209 бр.; метални контейнери с обем 1 100 л. – 20 бр.;
 - Поддържане на зелените площи на територията на общината: метене, оборка, извозване на отпадъците до Регионално депо за регион Русе.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- През 2020 година:
 - Закупени са съдове за отпадъци: метални поцинковани кофи с обем 110 л. – 100 бр; метални контейнери с обем 1 100 л. – 30 бр.;
 - Събирането и транспортирането на отпадъци се извършва от общината с 2 специализирани сметосъбиращи автомобила – 1 брой собственост на общината и 1 брой автомобил за разделно събиране на отпадъци от опаковки, предаден, съгласно договор за управление на Община Ценово от Община Бяла;
 - Битовите отпадъци се извозват до Регионално депо за регион Борово (Бяла, обл. Русе);
 - Поддържане на зелените площи на територията на общината: метене, оборка, извозване на отпадъците до Регионално депо за регион Борово (Бяла, обл. Русе).

Основни изводи:

- В изпълнение на приетата ОПУО за периода 2014-2020 г. са предприети действия за осигуряване на необходимата техническа инфраструктура, свързана с намаляване на количествата депонирани отпадъци;
- Община Ценово е активен участник в дейността на РСУО.

**1.5. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В
Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО
НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ
АКТОВЕ**

Анализът дава отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена?
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост?
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета?

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните методи:

- проучване на ведомствени и национални нормативни документи, регламентиращи правомощията и функциите за управлението на отпадъците;
- проучване на отчетни документи и статистически данни за дейностите по отпадъци и за персонала, ангажиран с функции за управление на отпадъците.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Общински съвет

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Ценово за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е общинския съвет.

В Правилника за организацията и дейността на Общински съвет са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с общинската администрация.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Русе. До настоящия момент община Ценово стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения – в проект;
- Общинската програма за управление на отпадъците 2021-2028 г. – в проект.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

Община Ценово разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на две дирекции, като всяка една от тях съдържа съответните отдели.

Околната среда е структурирана в Дирекция „Специализирана администрация“, отдел „Общинска собственост и специализирани общински дейности“.

Функциите на звеното са по изготвяне на програми, стратегии и планове, свързани с дейността; разработва, провежда и контролира мероприятия, касаещи опазването и

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

възстановяването на природата и екологичната политика на територията на общината; оформя и подsigурява финансовата обезпеченост на екологичните общински мероприятия и обекти; координира дейността на общинската администрация в областта на екологията с РИОСВ, РИОКОЗ, ДВСК, РДНСК, РДВР; упражнява редовен контрол по опазване на чистотата и зелените площи, стопанисване на зелените площи от граждани, физически и юридически лица.

С проблемите на околната среда е натоварен един специалист. Същият отдел има и контролни функции по отношение на чистота на територията на населените места и на местата за отдих. Експертът притежава необходимия ценз и професионален опит, но броят не е достатъчен за големите отговорности в общината по отношение на околната среда. **Необходимо е този ресор да се разшири с експерти и развие до ниво самостоятелен отдел към специализираната администрация.**

Таблица 3. Служители, които са свързани с управление на отпадъците в община Ценово

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Брой служители, които осъществяват контрол, както по управление на отпадъците, така и по изпълнение на други изисквания на закони и общински наредби	4	4	4	4	4	4	4

Източник: Община Ценово

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2014-2020 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

Основни изводи:

- Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.ч. изготвяне на план-сметки за такса битови отпадъци; процеси за проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка администрация;
- За подобряване капацитета на общинските служители е необходимо същите да участват в обучителни програми. Отчитайки големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци*, за която общините нямат практически опит;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Кметът на Община Ценово изпълнява в пълен обхват правомощията и отговорностите в сферата на управлението на отпадъците съгласно нормативните актове;
- Служителите на отдел „Общинска собственост и специализирани общински дейности“ към дирекция „Специализирана администрация“ имат делегирани с длъжностни характеристики функции в областта на отпадъците. Задълженията, вменени чрез длъжностните характеристики на служителите от отдела кореспондират с отговорностите/задълженията на кмета на общината по прилагане на законовите разпоредби;
- Квалификацията на всички служители на отдел „Общинска собственост и специализирани общински дейности“ отговаря на заеманата от тях длъжност;
- Техническият капацитет на Община Ценово при изпълнението на нейните функции е на много добро ниво. Служителите на Община Ценово са обезпечени с необходимото офис и техническо оборудване (компютри, принтери, скенери, телефони, автомобил) за изпълнение на ежедневната им дейност, в т.ч. контролните им функции;
- Създаден е капацитет и е натрупан значителен опит при подготовка и изпълнение на проекти с финансиране на структурните фондове на ЕС и др. източници, в т.ч. в областта на управлението на отпадъците;
- Необходимо е да бъдат проведени обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.ч. изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство;
- Предвид демографската криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация – обучения, възможност за кариерно развитие и адекватно заплащане;
- Да се подобри материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в т.ч. изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.

**1.6. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО
ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ
МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ**

От 16.07.2009 г. в изпълнение на чл. 92, ал. 2 от Закон за управление на отпадъците, битовите отпадъци генерирани от територията на общината се депонират на Общинско депо гр. Бяла, с което е преустановена дейността на депото за битови

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА ЦЕНОВО

отпадъци Ценово, действало от 1995 г. Площадката на преустановеното депо за битови отпадъци е разположена в землището на с. Ценово, в местността „Сърт баир“. Теренът на депото е общинска публична собственост и заема площ от 24,902 ха. Земята е с начин на трайно ползване - пасище, мера. Не попада върху защитени територии и паметници на културата.

Община Ценово търси възможност за финансиране рекултивацията на спряното от експлоатация общинско депо в с. Ценово.

През 2009 г. всички селски сметища на територията на общината са ликвидирани и запръстени със средства от общинския бюджет. Поставени са обозначителни табели за забрана за изхвърляне на отпадъци на вече почистените терени. С цел предприемане на мерки за недопускане на повторно замърсяване на терените, кметовете на населените места са отговорни да упражняват контрол.

- На територията на община Ценово е извършено закриване на общинско депо, но не е извършвана рекултивация;
- Необходимо е да бъде изготвен общински регистър на депата с отпадъци, в т.ч. закрити и рекултивирани.

1.7. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Прилага ли се принципа „Замърсителят плаща“, който е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191) и за кои отпадъчни потоци?
- Прилага ли се принципа „Разширена отговорност на производителя“?

Източници на информационно обезпечаване на анализа:

- Правилници, наредби, решения, одобрени от общински съвет и заповеди на кмета на общината;
- Интернет страница на общината;
- Договори за оползотворяване на МРО, с които общината има сключени договори за сътрудничество (опакровки, ИУЕЕО, НУБА, ИУГ, отработени масла).

Същност на принципите „Замърсителят плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“.

Рамковата директива за отпадъците (Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви) (изменена с Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците), съответно ЗУО, оперират както с принципа „Замърсителят плаща“, така и с принципа за „Разширена отговорност на производителя“, които взаимно се допълват.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Принципът „Замърсителят плаща“ е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;
- причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;
- разходите за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;
- разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците.

Принципът „Разширена отговорност на производителя“ (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за: ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането, за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклиране на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие определя разширената отговорност на производителя като подход за екологична политика, при който отговорността на производителя за продукта обхваща и етапа след потреблението от целия жизнен цикъл на продукта. Политиката за разширената отговорност на производителя се характеризира с:

- (1) изместването на отговорността (физически и/или икономически, напълно или частично) във възходящ ред към производителя и извън общините;
- (2) осигуряването на стимули на производителите, за да вземат предвид екологичните съображения при създаването на своите продукти. Докато други инструменти на политиката обикновено имат за цел изолирана точка от веригата, разширената отговорност на производителя се стреми да интегрира сигналите, свързани с екологичните характеристики на продуктите и производствените процеси в цялата продуктова верига.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Схеми за управление на отпадъците

Община Ценово, съвместно с общините Бяла, Борово, Две могили, Полски Тръмбеш и Опака, членува в Регионално сдружение на отпадъците регион Борово (Бяла, област Русе).

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от което първоначално е изградена първа клетка, инсталация за механично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и инсталация за третиране на биологично разградимите сепарирани отпадъци и разделно събраните зелени такива, пречиствателна станция за отпадъчни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради. Към изградените инсталации и съоръжения със спомагателна функция е следната моторизирана техника: мини челен товарач, два броя челни товарачи, компактор, товарен автомобил, обръщач на компостни купове, шредер и сито.

В община Ценово е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно Договор за безвъзмездно предаване между община Бяла и общините на РСУО за регион Борово (Бяла), на община Ценово са предадени общо 226 бр., от които 113 бр. жълти (пластмаса, хартия и метал) и 113 бр. зелени (стъкло).

В община Ценово е въведена система за разделно събиране на биоразградими отпадъци и биоотпадъци, съгласно Договор за безвъзмездно предаване между община Бяла и общините на РСУО за регион Борово (Бяла), на община Ценово са предадени 14 кафяви 6 м³ контейнера за разделно събиране на битови биоразградими отпадъци. Контейнерите са разпределени по всички населени места на територията на общината и се обслужват два пъти месечно от специален автомобил.

В общината е въведена система за събиране, съхраняване и предаване за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба гуми, има сключен договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Трансинс Авторециклиращ консорциум“ АД.

В общината е въведена система за разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори, има сключен договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Трансинс Батери“ ООД.

В общината е въведена система за разделно събиране и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, има сключен договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Трансинс технорециклираща компания“.

В общината има въведена система за събиране и временно съхраняване на отработени масла и предаването им за оползотворяване, има сключен договор с

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Национална компания за събиране и оползотворяване на отработени масла“ ООД.

Основни изводи:

- В България, в т.ч. и на територията на община Ценово се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;
- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО);
- Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци, се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса за битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 01.01.2022 г.

1.8. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И ТЕХНИЧЕСКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът на инфраструктурата по управление на отпадъците е ключов анализ. Той се стреми да отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общината на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти?
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕРНОВО**

общината и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти?

- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци?
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия?

ИНСТАЛАЦИИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

През 2019 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците за регион Борово (Бяла, обл. Русе)“, която включва регионално депо за неопасни отпадъци с обща площ 100,009 дка в местност „Трапището“ в землище на гр. Бяла, включващо следните изградени инсталации:

- Клетка за депониране с площ 16,06 дка с капацитет, съгласно КР № 499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч.
- Инсталация за сепариране на отпадъци с проектен капацитет 4 т./час за работа 5 дена седмично в една смяна на непълно работно време и годишен капацитет 6 800 т./год.
- Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци) с проектен капацитет 3000 т./год. или 12,5 т./24 ч.

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от което първоначално е изградена първа клетка, инсталация за механично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и инсталация за третиране на биологично разградимите сепарирани отпадъци и разделно събраните зелени такива, пречиствателна станция за отпадъчни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради. Към изградените инсталации и съоръжения със спомагателна функция е следната моторизирана техника: мини челен товарач, два броя челни товарачи, компактор, товарен автомобил, обръщач на компостни купове, шредер и сито.

Основният подход до депото е по второстепенният път от юг. Функционалното зонироване е съобразено с технологичната последователност на процесите. Непосредствено след входа е зоната с административно-битова сграда, работилница за камиони и резервоар за противопожарни нужди. На север от нея е зоната на пречиствателната станция и площадката за вземане на проби. Преди да навлязат в зоната на инсталацията за сепариране и депото за неопасни отпадъци, камионите преминават през контролно-пропускателен пункт и електронна взна. Инсталацията за сепариране с прилежащите ѝ сгради – склад за продукция и трафопост и площадката за компостиране са на север. След тях е входът на клетките на депото. На излизане от депото, камионите преминават задължително през съоръжение за измиване на гуми. Факелът за биогаз, отделен от клетките на депото е предвиден да бъде на разстояние по-голямо от 50 м. от всички сгради, в съответствие с нормативните изисквания.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Регионалната система се обслужва от вътрешен асфалтов двулентов път, който удовлетворява изискванията и на противопожарните норми за експлоатация и достига до навеса за компактираща техника на депото. От там до пречиствателната станция води асфалтов път. Около клетките на депото е макадамов път за движение на верижната техника.

Площадките на инсталацията за сепариране на постъпващите отпадъци, на инсталацията за компостиране и на пречиствателната станция са бетонова настилка, а на административно-битовата сграда е асфалтова.

Сградите на територията на площадката на РДНО се разделят според функционалното им предназначение на:

- Производствени сгради - инсталация за сепариране на материали, навес за продукция, навеси на площадката за компостиране;
- Обслужващи сгради - административно-битова сграда, работилница и мивка за камиони, контролно-пропускателен пункт и охрана;
- Спомагателни сгради – резервоар, пречиствателна станция за отпадъчни води, техническа сграда към пречиствателната станция за отпадъчни води, техническа сграда – обезводняване на утайки.

Обособен е зелен пояс по контура на цялата площадка и зелени площи между отделните зони там, където това е технологично възможно.

Смесено събраните битови отпадъци се транспортират до площадката на Регионалната система за управление на отпадъците със сметосъбираща техника. Същите преминават през електрона везна за отчитане на входящото количество отпадъци, където се извършва и визуалната им проверка, след което сметосъбиращата техника ги транспортира до зоната за приемане в инсталацията за механично сепариране/инсталацията за компостиране на зелени отпадъци или към клетка 1 на депото. В инсталацията за механично сепариране се осъществява отделяне на рециклируемите и органичните отпадъци от потока смесени отпадъци: стъкло, смесена хартия, фолио, РЕ/РР, РЕТ, черни метали, цветни метали, RDF и органични фракции, подлежащи на компостиране. На изхода от инсталацията за механично сепариране рециклируемите материали се балират, след което се насочват за съхраняване в склад до тяхната реализация, биоразградимите отпадъци се насочват към зоната за компостиране, а остатъците, които не могат да бъдат използвани за рециклиране или оползотворяване се насочват към клетка 1 на депото за депониране.

Технологията на депониране включва: разтоварване, разстилане с уплътняване и запръстяване.

Експлоатацията започва от Клетка 1. След като транспортното средство напусне зоната за сепариране, навлиза в района на клетката за депониране. В клетката се навлиза по вътрешен експлоатационен път, завършващ с обръщателна площадка. Транспортното средство разтоварва отпадъците в края на обръщателната площадка. Депонирането започва от най-ниската точка на клетката, като в началото компактора прибутва

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

отпадъците от края на площадката към най-ниската точка на клетката, като оформя път от тях. Това се прави, за да не стъпва компактора върху дренажните тръби. След разтоварване на отпадъците се пристъпва към разстилането и уплътняването им до достигане на проектна плътност на пластове от 20-30 см. Тези процеси се извършват върху определен работен участък за деня. С разриването и пробутването на отпадъците за деня се оформя пресечена пирамида с височина 2 м. и странични откоси с наклон 1:2,5. След завършването на даден хоризонт до проектната кота се насипва междинен изолационен слой от пръст или стабилизирана органична фракция от механично-биологично третиране с дебелина 15 см., които се компактират.

Предназначението на този слой е да спре разнасянето във въздуха на по-леки частици, да предотврати възникване и разпространение на пожари, както и среда, подходяща за развитие на насекоми и гризачи. По този начин се оформят хоризонтите депонирани и уплътнени твърди битови отпадъци с височина 1 м.

По проект е заложено изграждането на 6 вертикални кладенци за събиране на образуваното количество биогаз, като разстоянието между тях ще бъде най-малко 50 м. Сондажите ще бъдат с диаметър не по-малък от 80 см. През 2020 г. все още не е започнало тяхното изграждане.

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците

Чл. 11, параграф 2

- в) до 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 55% от теглото;
- г) до 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 60% от теглото;
- д) до 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 65% от теглото.

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/850 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци, Чл. 5 се изменя, както следва (добавят се следните параграфи):

5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят до 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

Съгласно НАРЕДБА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА БИООТПАДЪЦИ И ТРЕТИРАНЕ НА БИОРАЗГРАДИМИТЕ ОТПАДЪЦИ

Чл. 13 (4) за 2020 г. разрешените за депониране биоразградими отпадъци в съответния регион са 201 кг/жител, като е задължително разделно събиране на биоотпадъци от 2023 г., а именно - биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Анализът на възможностите за стабилизиране на подситовата фракция в регионалните системи, в които не се прилага стабилизиране, показва, че, в случай че бъдат изградени подобни системи, годишно ще бъде предотвратено депонирането на около 100 000 тона отпадък. Това, освен преките ползи по заложените в ЗУО цели, ще има и косвени ползи като:

1. Удължаване на „експлоатационния“ живот на съоръженията за обезвреждане на отпадъци;
2. Намаляване на опасните за околната среда свойства на отпадъците;
3. Намаляване на емисиите от парникообразуващи газове;
4. Определяне на по-ниски такси за населението за третиране на битовите отпадъци;
5. Намаляване на образуването на инфилтрат в депата и респективно намаляване на експлоатационните разходи и минимизиране на рисковете за околната среда.

КОНТЙНЕРИ И ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА ЗА СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ

Транспортните средства за събиране на битови отпадъци, собственост на общината, са 2 бр.

Таблица 4. Транспортни средства за събиране на битовите отпадъци

Технически характеристики	Транспортно средство №		
	1	2	3
Година на производство/регистрация	2006	2016	2011
Вид на транспортното средство	Сметосъбиращ автомобил ISUZU	Специален автомобил SCANIA	Специален автомобил за извозване на зелени отпадъци VOLVO
Брой	1	1	1
Собственост	Община Ценово	Община Бяла	Община Ценово
Обем на надстройката (м ³)	10,5 м ³	-	7, 1м ³

Източник: Община Ценово

В следващата таблица са представени наличните съдове за събиране на битови отпадъци на територията на община Ценово.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Таблица 5. Налични съдове за събиране на битови отпадъци на територията на община Ценово

Вид на контейнерите	Материал	Собственост	Обем (л)	Брой	Честота на обслужване на контейнерите,
Метални кофи Пластмасови кофи	Метал Пластмаса	Община Ценово	0,11 0,12	2 300	2 пъти месечно
Метални контейнери	Метал	Община Ценово	1,1	174	2 пъти месечно
Жълти контейнери тип бобър за разделно събиране на отпадъци от опаковки от пластмаса, хартия и метал	Пластмаса	Община Бяла	1,5	113	2 пъти месечно
Зелени контейнери тип бобър за разделно събиране на отпадъци от опаковки от стъкло	Пластмаса	Община Бяла	1,5	113	2 пъти месечно

Източник: Община Ценово

ПЛОЩАДКИ ЗА СЪБИРАНЕ, ТРАНСПОРТИРАНЕ, ТРЕТИРАНЕ, СЪХРАНЕНИЕ

На територията на община Ценово има регистрирана една площадка за събиране и транспортиране на отпадъци от растителни тъкани, трици, талаш и дървесина, която се намира в с. Ценово. Регистрирани са и две площадки за третиране на отпадъците. Едната площадка е за третиране на растителни тъкани, трици, талаш и дървесина и се намира в с. Ценово. Втората площадка е за отпадъци от растителни тъкани, и животински изпражнения, тя се намира в с. Караманово.

Таблица 6. Регистрирани площадки за събиране, третиране и транспортиране

Оператор	№ на документа	Адрес	Разрешени дейности	Отпадъци
НАУТИЛИУС ООД	10-РД-800-03/03.09.2021 г.	с. Ценово, ул. Опълченска №6	С и Т	Отпадъци от растителни тъкани, трици, талаш и дървесина
НАУТИЛИУС ООД	10-РД-799-00/01.02.2019 г.	с. Ценово, имот с № 043004, стопански двор	R12 - палетизиране R13 - съхраняване	Отпадъци от растителни тъкани, трици, талаш и дървесина
ППК СТАРТ 93	10-РД-763-00/29.03.2018 г.	с. Караманово, местност „Ливадите“	R3 - възстановяване на органични вещества	Отпадъци от растителни тъкани, и животински изпражнения

Източник: РИОСВ Русе

*С- събиране; R - третиране; Т - транспортиране

На територията на община Ценово няма изградени претоварни станции, нито сепариращи и др. площадки от този тип. Поради изграденото регионално депо за неопасни отпадъци в гр. Бяла, местност „Трапито“ и близостта на община Бяла, към момента не се предвижда изграждане на претоварна станция или сепарираща инсталация

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

в общината. Не е изключено обаче в бъдеще развитието на системите за управление на отпадъците да създадат необходимост от такива обекти.

ДЕПА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

С цел осигуряване на основната инфраструктура за третиране на отпадъците, страната е разделена на региони за управление на отпадъците.

Община Ценово е включена в регион Бяла. Общината е член на РСУО за регион Борово (Бяла, област Русе), като оператор на Регионалното депо е община Бяла съгласно издадено комплексно разрешително № 499 – Н0/2014 г. Събраните ТБО се транспортират до регионалното депо.

Общата площ на площадката е 100,009 дка, включва клетка за депониране с площ 16,06 дка с капацитет, съгласно КР № 499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч.

ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

На територията на община Ценово няма изградена площадка за събиране, предварително третиране и рециклиране на строителните отпадъци. Практиката показва, че в повечето случаи строителните отпадъци се оползотворяват за последващи строителни работи.

Община Ценово е закупил камион за извозване на 6 м³ метални контейнери, които са предназначени за растителни и строителни отпадъци и при заявяване на контейнер за строителни отпадъци, такъв ще се предоставя на заявителите лица срещу такса и в последствие ще се извозва от Общината до Регионалното депо в гр. Бяла.

ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА УТАЙКИТЕ ОТ ГПСОВ

На територията на общината няма изградени съоръжения за третиране на утайките от ПСОВ.

Основни изводи:

- Функционира депо за неопасни отпадъци към „Регионална система за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла)“;
- Клетка за депониране с площ от 16,06 дка с капацитет, съгласно КР № 499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч.;
- Инсталация за сепариране на отпадъци с проектен капацитет 4 т./час за работа 5 дена седмично в една смяна на непълно работно време и годишен капацитет 6 800 т./год.;
- Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци) с проектен капацитет 3000 т./год. или 12,5 т./24 ч.
- Община Ценово е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци;
- Съдове за разделно събиране има разположени във всички населени места в общината;
- Няма изградени съоръжения за третиране на утайките от ПСОВ на територията на общината.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

1.9. АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа са приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на община Ценово.

Извършването на анализа отговаря на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъците в общината?
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физическите и юридическите лица да прилагат предотвратяване на отпадъците?

Информационно обезпечаване на анализа

- информация за проекти на местно ниво, насочени към предотвратяване на отпадъците;
- преглед на нормативните актове на местно ниво, с цел установяване на наличието на подходящи условия, стимулиращи прилагане на предотвратяването на отпадъците.

Приложените мерки и съществуващите практики по предотвратяване образуването на отпадъци

Мерки и проекти по предотвратяване на отпадъците са сравнително нови за общините. Съгласно предходният програмен документ – ОПУО 2014-2020 г. са набелязани следните мерки за изпълнение:

- За намаляване на генерираното количество производствени отпадъци - създаването на информационна база - регистър на действащите и планираните на територията на общината производствени и търговски дейности и въвеждането на задължение за годишно отчитане на генерираните от тях отпадъци. За общинската администрация остава анализа на количествената тенденция и съвместна работа с предприятията за намаляване на генерацията им.
- За отпадъците от населението, разумната алтернатива е създаването съвместно със социалните организации на програми за създаване на мрежи за разпределяне на дрехи и пособия за повторна употреба от социално слабите жители на общината. Приемането им би могло да се организира на общинска площадка за разделно приемане на отпадъци от населението с център за подготовката им за повторна употреба.

Набелязаните мерки не са изпълнени поради следните причини:

- Липса на нормативни основания за изискване на информация от страна на общината относно количествата генерирани отпадъци на нейна територията. Съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове не са вменени подобни правомощия на кмета, в т.ч. и на общинска администрация, което възпрепятства регулирането на тези правомощия и на местно ниво;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Не е проявено желание от страна на социалните организации за създаване на мрежи за разпределяне на дрехи и пособия за повторна употреба.

Добра практика от България по предотвратяване образуването на отпадъците, вкл. на хранителни отпадъци, е следната: Администрацията на община Бургас разработва „План за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба“. Целта е да се направят обстойно обследване за използваните в общинската администрация, общинския съвет, общинските предприятия и общинските търговски дружества пластмасови продукти за еднократна употреба, да се направят технически и финансово-икономически анализи за ограничаване и премахване използването на пластмасови продукти за еднократна употреба и да се изготви план с мерки, които да се приложат в организации под контрола на община Бургас за предотвратяване образуването на пластмасови отпадъци. Решението на Общинския съвет е взето по предложение на общински съветници от Общински съвет Бургас през месец ноември 2018 г. и е със следното съдържание: „Възлага на администрацията на Община Бургас да изготви план за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба в сградите и помещенията, в които се извършват дейности на Общински съвет – Бургас и Общинска администрация – Бургас, общинските предприятия и търговски дружества с общинско участие.“

Практиката е приложима и за територията на община Ценово.

Добра практика за предотвратяване образуването на отпадъците е чрез създаване на интернет страници или разпространението на такива, чрез които да се представя интересна, полезна и достъпна за гражданите и други заинтересовани страни информация за управлението на отпадъците, спазвайки йерархията за управлението им. Примерите са многобройни. Сред тях на европейско ниво може да се посочи интернет-страницата на Европейската комисия „Готови ли сте за промяна? Изкусителната сила на пластмасовите продукти за еднократна употреба“: <https://www.bereadytochange.eu/bg/>, или Европейска комисия - Околна среда – отпадъци – предотвратяване - https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en.

На ниво национални институции може да се посочи интернет-страницата на Министерство на околната среда и водите, където на ниво отпадъци има полезна информация за специфичните потоци отпадъци: <https://www.moew.government.bg/bg/otpaduci/>.

Основни изводи:

- Намаляването на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса е широко застъпена практика в България и нейното прилагане трябва да продължи, а обхватът ѝ да се разшири. Особено силен ефект би имало, ако тази мярка се прилага масово в детските градини и училищата;
- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно, както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на общинска администрация по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци;
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация;
- Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава;
- Предоставяне на компостери за домашно използване на домакинствата в общината.

1.10. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДТ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент. Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.

Обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет.

Размерът на отчисленията по чл. 64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година. Анализът на данните за постъпленията от отчисленията показва доказаната ефективност на този инструмент.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

1.11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Приходите, които постъпват към общината от такса битови отпадъци са от домакинствата и юридическите лица. Паричните потоци са описани в следващата таблица.

Таблица 7. Приходи от такса – битови отпадъци по групи потребители за периода 2014-2020 г.

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи (хил. лв.):	136	162	136	189	151	179	172
Домакинства	88	98	90	87	75	89	90
Юридически лица	48	64	46	102	76	90	82

Източник: Община Ценово

Събирането на такси за битовите отпадъци е регламентирано от ЗМДТ. Същите се събират от данъчна администрация въз основа на прието Решение на Общински съвет – Ценово за определяне размера на таксите за битови отпадъци.

Всички дейности по третиране на отпадъците в общината се извършват от общинската администрация по предварително направени разчети. Разходите за отделните видове дейности се одобряват от дирекции „Специализирана администрация“ и „Обща администрация“ при Община Ценово.

Разходите, за управление на дейностите с отпадъци, които се правят от общината за периода 2014-2020 г. са описани в следващата таблица.

Таблица 8. Разходи за управление на отпадъци за периода 2014-2020 г.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.):	163	153	153	160	191	218	344
Закупуване на съдове за битови отпадъци	18	20	23	26	5	22	56
Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци	50	41	41	43	98	79	79
Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци	32	51	48	51	33	69	150
Саниране, закриване и рекултивация на стари замърсявания	0	0	0	0	0	0	0
Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване	63	41	41	40	55	48	59

Източник: Община Ценово

Основни изводи:

- Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда (като този дял непрекъснато нараства);

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

- Основните разходи, които се правят за управление на отпадъците, са сметосъбиране и сметоизвозване;
- Главните източници за финансиране на оперативните разходи за управление на битовите отпадъци са собствените средства и постъпления от такса за битови отпадъци;
- Водещият източник за финансиране на инвестиционните разходи за управление на МРО са собствените средства на организациите по оползотворяване;
- Останалите средства за третиране на битовите отпадъци се осигуряват от целеви средства по линия на държавен бюджет, собствени средства на общината и безвъзмездно финансиране (по линия на ОПОС и ПУДООС, в т.ч. от ДБ);
- ОПОС (ПОС) е водещият източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 ПРОГНОЗИ

Основа за изготвяне на прогнозните са анализите за съществуващото положение на дейностите по отпадъци в община Ценово и получените базови данни.

Прогноза за населението

В страната, както и в областта, се наблюдава тенденция на намаляване на броя на населението, която е присъща и за община Ценово.

Националният статистически институт е публикувал на сайта си прогнози за броя на населението в област Русе. Очаква се населението в областта да намалее с 7,3% до 2030 г. (15,4% до 2040 г.).

Таблица 9. Прогнози на НСИ за област Русе (при хипотеза за конвергентност)

Прогноза население област Русе	2020	2025	2030	2035	2040
Общо население	212 729	206 373	197 152	188 256	180 038
Мъже	103 521	101 068	96 881	92 943	89 324
Жени	109 208	105 305	100 271	95 313	90 714

Източник: НСИ

Отчитайки, че населението в община Ценово към 2020 г. е 2,2% от цялото население на областта, то следва прогнозните темпове за областта да са релевантни за община Ценово.

Таблица 10. Демографска прогноза за населението в община Ценово (при хипотеза за конвергентност)

2020 ¹	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
4 740	4 688	4 631	4 571	4 507	4 439	4 368	4 294	4 216	4 136	4 053

Източник: Собствени изчисления

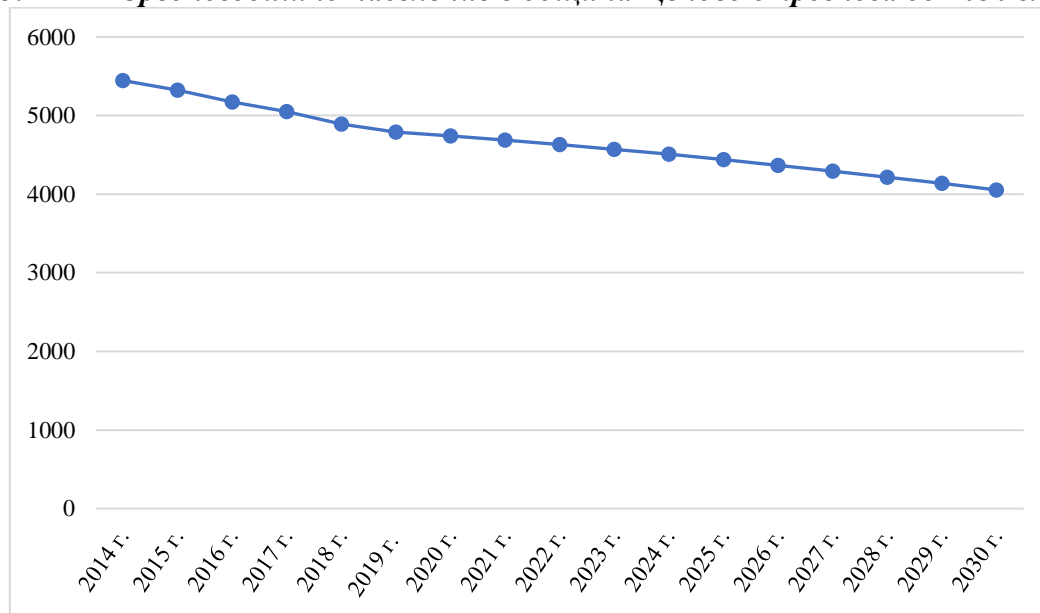
Очертава се негативна тенденция по отношение на броя на населението, тъй като статистиката в последните 5 години показва устойчиво намаляване на населението. Населението в общината ще намалее с 301 д. (6,3%) до 2025 г. и с 687 д. (14,5%) до 2030 г.

¹ По данни на НСИ

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Фигура 3. Средногодишно население в община Ценово с прогноза до 2030 г.

Източник: НСИ до 2020 г. и собствени изчисления от 2021 г.

Норма на натрупване (НН)

Важен показател за управлението на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението.

Нормата на натрупване на населените места от община Ценово за разглеждания период 2014-2020 г. до 2018 г. намалява и през следващите две години се наблюдава отново покачване. През 2020 г. нормата на натрупване е 198 кг/ж/година.

Видно от горните данни е, че нормата на натрупване за населените места от община Ценово към 2020 г. е по-ниска в сравнение с населени места с аналогично население – 346 кг/ж/година.

Средното натрупване на битови отпадъци на глава от населението, като функция на икономическото развитие, ще се развива към средно количество на образуваните отпадъци, което се наблюдава днес в Европа. Тяхното нарастване не е линейно, а е по-ускорено в началото и по-забавено в края. Благодарение на техническия напредък и съзнателността на обществото, се очаква средната норма на натрупване да спре да нараства в даден бъдещ момент. Извършените проучвания в България показват, че ръстът на образуването на отпадъци е по-бавен от този на брутния вътрешен продукт (БВП) и доходите. Предполага се, че ръстът на образуването на отпадъците ще намалява слабо, но постоянно спрямо годишното нарастване на доходите (ръстът на образуването на отпадъци намалява приблизително от 30% на 10% от ръста на доходите за прогнозния период). С увеличаването на количеството отпадъци се приема, че в определен момент нормата на натрупване ще остане относително постоянна, но това се очаква да бъде за годините след 2030 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Таблица 11. Прогноза за нормата на натрупване на община Ценово за периода 2022-2028 г., кг/ж/година

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население	4 631	4 571	4 507	4 439	4 368	4 294	4 216
Норма на натрупване кг/жител	153	152	150	149	147	146	144

Източник: Собствени изчисления

Прогнозата за нормата на натрупване е с тенденция за намаляване спрямо базовата 2020 г. с оглед очакванията за увеличаване на благосъстоянието на населението и потреблението на територията на община Ценово.

Определяне на количествата образувани отпадъци на територията на община Ценово и прогнозиране при отчитане на морфологичния състав

След като е изчислена нормата на натрупване и е налична прогноза за населението, която отговаря на съвременните тенденции в демографско отношение, е прогнозирано и количеството на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г.

На база направените прогнози за:

- Броя на населението на територията на община Ценово,
 - Нормата на натрупване за програмния период,
- изчисляваме очакваното количество битови отпадъци от територията на общината.

Таблица 12. Прогнозно количество битови отпадъци за община Ценово

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население	4 631	4 571	4 507	4 439	4 368	4 294	4 216
Норма на натрупване кг/жител/г	153	152	150	149	147	146	144
Количество битови отпадъци, т/г	709	693	677	660	643	626	608

Източник: Собствени изчисления

Прогнозираното количество на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г. се намалява в съответствие с прогнозата за намаление на нормата за натрупване, както и намаляващото население, и вследствие от предприетите мерки на общината за предотвратяване на образуването на битовите отпадъци и допускането, че нормата на натрупване в общината ще е по-малка от нарастването на БВП в страната.

Морфологичен състав на битовите отпадъци

Прогнозата за количествата на образувани отпадъци е изготвена съгласно собствените изчисления, изготвени на база утвърдената актуализирана Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци и посочената по-горе прогноза за количеството образувани отпадъци при хипотеза, че морфологичният състав остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ЦЕНОВО**

Таблица 13. Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Ценово (тон)

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Генерирани отпадъци	709,443	693,200	676,643	659,812	642,746	625,485	608,069
Хранителни	42,567	41,592	40,599	39,589	38,565	37,529	36,484
Хартия	13,125	12,824	12,518	12,207	11,891	11,571	11,249
Картон	17,807	17,399	16,984	16,561	16,133	15,700	15,263
Пластмаса	57,039	55,733	54,402	53,049	51,677	50,289	48,889
Текстил	37,317	36,462	35,591	34,706	33,808	32,901	31,984
Гума	7,733	7,556	7,375	7,192	7,006	6,818	6,628
Кожа	11,848	11,576	11,300	11,019	10,734	10,446	10,155
Градински	67,397	65,854	64,281	62,682	61,061	59,421	57,767
Дървесни	4,186	4,090	3,992	3,893	3,792	3,690	3,588
Стъкло	12,344	12,062	11,774	11,481	11,184	10,883	10,580
Метали	15,608	15,250	14,886	14,516	14,140	13,761	13,378
Инертни>4 см	9,861	9,635	9,405	9,171	8,934	8,694	8,452
Опасни	9,648	9,428	9,202	8,973	8,741	8,507	8,270
Други	37,742	36,878	35,997	35,102	34,194	33,276	32,349
Ситна Фракция<4см	364,866	356,513	347,998	339,341	330,564	321,687	312,730

Източник: Собствени изчисления

Целевата прогноза до 2028 г. показва, че и след приключване на този програмен период като най-голям % от общите битови отпадъци, насочени към регионалната инсталация, остава ситната фракция.